

Delrapport juni 2003

Hälso- och sjukvårdsberedning Nord

Utgångspunkter för beredningens arbete

I landstingsplanen för år 2003 anges att hälso- och sjukvårdsberedningarna under året ska bevaka utvecklingen av landstingets strategiska mål samt inrikta sitt arbete mot äldre.

Med utgångspunkt i den nationella handlingsplanen ska arbetet inriktas mot äldres behov år 2003. Samverkan med andra aktörer, äldres delaktighet och inflytande samt stöd till anhöriga ska särskilt belysas.

Delrapporten beskriver i princip endast beredningens aktiviteter och erfarenheter hittills. De frågor som beredningen anser viktiga att lyfta kommer att redovisas i verksamhetsrapporten i februari 2004.

lakttagelser och slutsatser

Beredningen har endast kommit halvvägs i årets arbete, men finner det ändå angeläget att lyfta följande frågor:

- Trots tandvårdsreformen fungerar inte den uppsökande verksamheten i Jokkmokk, varken i särskilda boenden eller eget boende.
- Medborgarnas oro över neddragningar av obs-platser måste respekteras. De måste därför snarast och kontinuerligt informeras om pågående utredning.

Beredningen föreslår att landstingsfullmäktige beslutar uppdra åt landstingsstyrelsen:

- att föreslå åtgärder som tillgodoser de behov som beredningen uppmärksammat.

Genomförda aktiviteter

Under våren har beredningen gemensamt besökt Jokkmokk och Pajala. Beredningens ledamöter från Kiruna har dessutom besökt Pensionärernas Riksorganisation i Karesuando, och träffat finska pensionärer i Kiruna. Intresset från medborgarna att delta i öppna möten har ökat markant i jämförelse med tidigare år.

Kommunbesök i Jokkmokk

I Jokkmokk träffade beredningen bl a representanter från primärvården, folkhälsovården, kommunen, Pensionärernas Riksorganisation och Sveriges Pensionärsförbund. På kvällen träffade beredningen ca 40 personer vid ett öppet möte.

Möte med medborgare i Jokkmokk

Beredningen uppfattade att man är nöjd med vården i Jokkmokk, däremot finns det en del kritik mot bl a väntetider inom tandvården. Man uttrycker att det finns problem i remisshanteringen mellan primärvården och slutenvår-

den, bl a med remisser som kommer bort, samt långa väntetider utan återkoppling. Det är svårt att än så länge avgöra om problemen beror på brister i samverkan. Däremot beskrivs att patienterna skickas mellan kommunen och landstinget i frågor som rör hjälpmedel i stället för att den som först blir kontaktad löser frågan med respektive motpart.

Flera personer uttryckte oro för att inte få smärtlindring vid behov. Väntetiderna är långa och det är oklart vilken typ av smärtlindring som ska ges av primärvården respektive slutenvården.

Hörselvården och väntetider för att få hörapparat var angelägna frågor. Främst handlade synpunkterna om de långa väntetiderna samt brist på information.

Återkoppling till medborgarna

De frågor som inte kunde besvaras vid mötet besvarades via en annons i Jokkmokks annonsblad. I annonsen behandlades frågor om hörselvården, smärtlindring samt högkostnadsskyddet.

Möte med verksamhetsföreträdare, m fl

Utbudet av vård är väl tillgodosett i Jokkmokk, med full bemanning på vårdcentralen. Både kommunens och landstingets företrädare anser att samverkan fungerar mycket bra. Tandvården har problem att hinna med den uppsökande verksamheten, den har legat helt nere en längre tid.

Evy Svanberg, projektledare, redovisade resultatet från projektet ”Uppsökande verksamhet bland äldre”. Projektet har genomförts inom ramen för den nationella handlingsplanen för äldrepolitiken, där stimulansmedel avsattes för ett treårigt försök med uppsökande verksamhet hos äldre i eget boende. I rapporten beskrivs bl a att man upptäckt stora problem med tandstatusen, samt att den psykiska ohälsan och ensamheten bland äldre är mycket stor.

Kommunbesök i Pajala

Beredningen träffade representanter från primärvården, folktandvården, kommunen, kyrkan, och Sveriges pensionärsförening. På kvällen träffade beredningen ca 50 personer vid ett öppet möte.

Möte med medborgare i Pajala

Medborgarna hade synpunkter på primärvården. Man ansåg bl a att telefontiden är för kort och att det är svårt att få remiss till medicinsk fotvård. Man undrade också varför konsultverksamheten för astmatiker har dragits in. Flera personer uttryckte stark oro för att obs-platserna skulle tas bort. Brister i rehabiliteringen efter stroke togs upp, och några uttryckte att resurserna ska tillfalla de svårast sjuka.

Möte med verksamhetsföreträdare, m fl

Samtliga verksamhetsföreträdare anser att samverkan fungerar i stort sett bra mellan landstinget och kommunen. Bristerna är att läkarinsatserna i särskilda boenden har försämrats, informationen fungerar inte alltid när patienter skickas hem från sjukhusen, och att konsultverksamheten inom ortopedi, medicin och kirurgi upphörde vid årsskiftet. Distriktssköterskans roll har förändrats, och man hinner inte längre med att lindra ensamheten och otryggheten vilket är ett stort problem bland äldre i Pajalas många byar.

Återkoppling till medborgarna

Beredningen kommer att återkoppla till medborgarna i en annons i Pajala annonsblad. Annonsen ska bl a innehålla information om konsultverksamheten, samt regler för rehabilitering efter val av behandling vid annat landsting.

Erfarenheter från Kirunagruppen

Det finns ett stort informationsbehov hos de finsktalande i området, både konkret information, t ex om hur man hittar på sjukhuset, men också sjukvårdsrelaterad information. Det finns 3 000 finsktalande personer i Kiruna kommun, av dessa är 600 personer över 65 och de är ofta i behov av vård. Det finns även svårigheter för äldre samiska patienter att göra sig förstådd i sjukvården eftersom man ofta tappar sina svenska språkkunskaper med åren. Att erbjudandet om hembesök hos alla över 75 år har tagits bort har inte nått fram, och man efterlyser dessutom information om tandvårdsreformen. I Karasundo var man missnöjd med den korta telefontiden, och i övrigt genomsyrades frågorna av oron för att bli äldre och sjukare i ett område där det är långt till vården.

Fortsatt arbete

I september besöker beredningen Kiruna, och i november arrangerar beredningen ett Äldreting i Gällivare. Där ska äldre och förtroendevalda under en dag och strukturerade former diskutera frågor kopplade till årets uppdrag. Äldretinget genomförs i samverkan med förtroendevalda i Gällivare kommun. Kommungrupperna kommer att komplettera beredningens arbete via lokala aktiviteter.

Folkhälsoenkät

Den folkhälsoenkät som gått ut till 2 300 norrbottningar kommer att sammanställas under hösten. Ett av syftena är att få bättre kunskap om hälsa och livsvillkor bland äldre i Norrbotten, och resultatet kommer att användas i beredningens fortsatta arbete.